

I Kongres Bibliotek Szkół Wyższych

12-14 czerwca 2019
Łódź

Magdalena Kokosińska
Centrum Informacyjno-Biblioteczne
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
magdalena.kokosinska@umed.lodz.pl

Odjazdowy Bibliotekarz. Ilość znaczy jakość!

Magdalena Kokosińska – bibliotekarz akademicki, pracownik informacji naukowej, redaktor językowy, wolontariusz w bibliotekach różnego typu. Współorganizator łódzkiego rajdu Odjazdowy Bibliotekarz od jego pierwszej edycji.

Streszczenie: Komunikat ukazuje, czym stała się akcja Odjazdowy Bibliotekarz, jakie są jej zalety, jak się zmieniła na przestrzeni ostatnich 10 lat. Uwypukla znaczenie integracji zawodowej oraz istotę kontaktów na linii bibliotekarz-czytelnik.

Słowa kluczowe: Odjazdowy Bibliotekarz, promocja czytelnictwa, bibliotekarze, czytelnicy

Bicycool Library. Quantity means quality!

Summary: This brief statement shows what the action of the Bicycool Library has become, what are its advantages, how it has changed over the last 10 years. It emphasizes the importance of professional integration and the importance of contacts between librarians and readers.

Keywords: Bicycool Library, reading promotion, librarians, readers

[Prezentacja](#)

[Nagranie](#)

Odjazdowy Bibliotekarz¹ to akcja realizowana obecnie w całej Polsce (odnotowano także kilka edycji światowych, np. w Nepalu czy Rumunii). Jest wydarzeniem dobrze znanym w środowisku bibliotekarskim, popularyzowanym zarówno przez samych bibliotekarzy, jak

¹ *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp 9.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/>.

i ich przyjaciół, miłośników rowerów, bibliotek i czytania. Liczbę miejscowości organizujących lokalne rajdy liczy się już w setkach, a popularność akcji nie budzi wątpliwości.

Statystyki Odjazdowego Bibliotekarza pokazują, jak rosła popularność wydarzenia – gwałtowny wzrost liczby uczestniczących miejscowości (a więc i ludzi) i przejechanych wspólnie kilometrów uwidocznił się już po dwóch latach od zainicjowania akcji przez Paulinę Milewską, łódzką bibliotekarkę. Pomysł podchwyciono szybko, a Odjazdowy Bibliotekarz w krótkim czasie stał się jednym z najważniejszych wydarzeń promocyjnych w roku – biblioteki przygotowują się do niego przez wiele miesięcy, planując trasę, atrakcje, zdobywając sponsorów i partnerów.

Tab. 1. Statystyki Odjazdowego Bibliotekarza w latach 2010–2018

Rok	Liczba miejscowości	Liczba uczestników	Liczba przejechanych kilometrów
2010	1	90	10
2011	19	738	294
2012	97	3345	1729
2013	201	8322	4057
2014	241	10777	4563
2015	232	11920	5307
2016	227	10795	5017
2017	202	9855	4788
2018	177	8876	4384

Źródło: oprac. własne.

Ostatnie lata przyniosły nieznaczny spadek w każdej z widocznych w tabeli kategorii, jednak trzeba przyznać, że wyniki wciąż utrzymują się na imponującym poziomie. Należy wspomnieć o tym, że ogromną liczbę przejazdów przygotowują biblioteki z niedużych miejscowości i wsi. W placówkach tych często pracuje tylko jedna osoba, która musi zająć się większością aspektów organizacji imprezy. Nie zawsze bibliotekarze otrzymują wsparcie ze strony przełożonych, nie zawsze udaje im się uzgodnić wszystkie szczegóły od strony prawnej (np. w kwestii zasad przejazdu) czy administracyjnej (pozwolenia). Wskazane bariery mogą mieć wpływ na spadek liczby organizowanych rajdów, będący skutkiem zwykłego zniechęcenia czy też nagromadzenia się problemów trudnych do rozwiązania. Mimo to wciąż znajdują się chętni, pełni zapału i pomysłów bibliotekarze, którzy organizują odjazdowe rajdy w swoich miastach.

Warto wspomnieć, że w praktyce organizatorzy nigdy nie pozostają całkiem sami. Oczywiście większość spraw muszą załatwić samodzielnie, w swoim środowisku, ale organizatorzy ogólnopolscy od samego początku oferują swoje wsparcie. Każdy z organizatorów lokalnych może skorzystać z udostępnionych nieodpłatnie: loga akcji w kilku wersjach, szablonów materiałów promocyjnych (plakaty), materiałów informacyjnych (takich jak *Poradnik Odjazdowego Organizatora*²), a także skorzystać z pomocy odjazdowych podpowiadaczy³ – grupy osób, które chętnie dzielą się swoją wiedzą z osobami, które mają wątpliwo-

² Poradnik Odjazdowego Bibliotekarza. W: *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp 3.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/poradnik>.

³ Odjazdowi podpowiadacze. W: *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp 3.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/o-akcji/odjazdowi-podpowiadacze#faqnoanchor>.

ści lub pytania dotyczące organizacji czy przebiegu imprezy. Taki „pakiet” wsparcia jest bardzo ważny dla każdego, kto chciałby się zaangażować w organizację Odjazdowego Bibliotekarza.

W każdej niemal miejscowości oprócz rajdu odbywają się dodatkowe wydarzenia⁴, w które nierzadko angażują się całe społeczności. Popularne są pikniki i ogniska, zabawy dla najmłodszych i konkursy, w których można wygrać ciekawe nagrody ufundowane przez sponsorów rajdu. Bardzo często imprezie towarzyszy bookcrossing, czyli wymiana książek, pojawiają się również gry miejskie, różnego rodzaju pokazy (przygotowane np. przez strażaków czy ratowników medycznych)⁵. Takie dodatkowe wydarzenia nie tylko uatrakcyjniają rajd, lecz także pozwalają na integrację uczestników, na wspólną zabawę i miłe spędzenie czasu.

Te wszystkie inicjatywy nie odbyłyby się, gdyby nie postawa organizatorów. Ludzi, którzy znajdują w sobie mnóstwo chęci i energii, wyłuskują wolny czas pośród codziennych obowiązków, wymyślają, tworzą, proszą, dzwonią, pytają, dowiadują się, pozyskują, piszą, planują... Ich kreatywność i upór sprawiają, że o akcji jest głośno w lokalnych mediach i wśród lokalnych społeczności. Docierają do dziennikarzy, aktywistów, osób decyzyjnych. Pozyskują pieniądze lub gadżety. Bardzo często poświęcają swój prywatny czas, który mogliby spędzić z rodziną i przyjaciółmi, by zorganizować rajd. Dzięki nim marką Odjazdowego Bibliotekarza jest jakość, która – wbrew powiedzeniu – w tym przypadku akurat idzie w parze z ilością. Przygotowanie całej imprezy to ogrom pracy i niemało stresu, dlatego taka społeczna aktywność zasługuje na docenienie.

Drugą zaś grupą, która gwarantuje powodzenie, są sami uczestnicy. To oni tworzą atmosferę wydarzenia, biorąc udział w przygotowanych dla nich aktywnościach. Nie do przecenienia są więzi, które się wtedy tworzą – przede wszystkim na linii bibliotekarz-czytelnik. Ludzie odwiedzający potem bibliotekę inaczej ją postrzegają, jak również inaczej patrzą na osoby tam pracujące; ten wizerunek i ta relacja stają się bliższe, cieplejsze, pełniejsze. Pomiędzy czytelnikami, mieszkańcami tej samej miejscowości, także tworzą się nowe więzi, znajomości, przyjaźnie.

Nie można tu nie wspomnieć o innym pozytywnym zjawisku, jakim jest integracja środowiska bibliotekarzy. Odjazdowy Bibliotekarz często jest organizowany przez kilka bibliotek/filii, których pracownicy współpracują ze sobą, dzieląc się zadaniami, wspólnie rozwiązując problemy i zacieśniając relacje branżowe. Dzieje się tak nie tylko w mniejszych miejscowościach – w Łodzi akcję od lat organizuje grono bibliotekarzy skupionych wokół kilku bibliotek: trzech akademickich oraz publicznej, pedagogicznej i instytutu naukowego. Znamy się już od wielu lat, spotykamy i działamy wspólnie także na innych polach aktywności zawodowej, a nierzadko spotykamy się również prywatnie. O wiele łatwiej i przyjemniej współpracuje się z kimś, kogo się zwyczajnie lubi i szanuje – nie tylko zresztą z osobami z tego samego miasta. Takie kontakty, zainicjowane podczas Odjazdowego Bibliote-

⁴ 15 pomysłów na wydarzenie. W: *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp 3.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/o-akcji/15-pomyslow-na-wydarzenie>.

⁵ Poradnik Odjazdowego Bibliotekarza. Część 4. Dodatkowe atrakcje. W: *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp: 3.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/poradnik/cz-4-dodatkowe-atrakcje>.

karza, przypominają znajomości konferencyjne czy warsztatowe: często pozostają na dłużej, łączą ludzi, wiążą instytucje, pozwalając na współpracę w dłuższej perspektywie, co zawsze jest z korzyścią zarówno dla bibliotek i bibliotekarzy, jak również (a może zwłaszcza?) dla czytelników.

Czy „odjazdowy ogień” już się wypalił, jak mogłyby na to wskazywać najnowsze statystyki? Zdecydowanie nie. Być może część osób na chwilę zrezygnowała, poszukując nowych rozwiązań starych problemów (głównie finansowych i osobowych, bowiem, jak podkreślano wcześniej, *Odjazdowy Bibliotekarz* w całości bazuje na wolontariackiej pracy ludzi i wsparciu macierzystych instytucji czy ewentualnych sponsorów). Być może rajdów jest mniej, bo nawiązano efektywną współpracę i teraz jedną imprezę tworzą dwie czy trzy instytucje. Z pewnością jednak co roku widać w bibliotekarzach zapał i pasję, wartości nie do przecenienia, a ich efektem jest wciąż zapełniająca się mapa odjazdowych rajdów.

Bibliografia:

1. 15 pomysłów na wydarzenie. W: *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp 3.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/o-akcji/15-pomyslow-na-wydarzenie>.
2. Odjazdowi podpowiadacze. W: *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp 3.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/o-akcji/odjazdowi-podpowiadacze#faqnoanchor>.
3. *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp 9.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/>.
4. Poradnik Odjazdowego Bibliotekarza. Część 4. Dodatkowe atrakcje. W: *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp: 3.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/poradnik/cz-4-dodatkowe-atrakcje>.
5. Poradnik Odjazdowego Bibliotekarza. W: *Odjazdowy Bibliotekarz* [online]. [Dostęp 3.07.2019]. Dostępny w: <https://odjazdowybibliotekarz.pl/poradnik>.

KOKOSIŃSKA, M. *Odjazdowy Bibliotekarz*. Ilość znaczy jakość! W: Sójkowska, I., Derfert-Wolf, L. (red.). *I Kongres Bibliotek Szkół Wyższych, Łódź, 12-14 czerwca 2019* [online]. Stowarzyszenie EBIB, 2019. [Dostęp 30.11.2019]. Materiały Konferencyjne EBIB, nr 26. ISBN 9788363458096. Dostępny w: http://open.ebib.pl/ojs/index.php/Mat_konf/article/view/716.